

Norra Djurgårdsstadens förskolor 1

Dnr: 2019-10-1.2.1

Bilaga 4 b

Sid 1 (26)

2019-01-21

Handläggare: Pernilla Eriksson

Telefon: 076-121 00 23

Kvalitetsredovisning förskola 2018 för Norra Djurgårdsstadens förskolor 1

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys.....	3
Framgångsfaktorer.....	4
Utvecklingsområden och gemensamma insatser på stadsdelsnämnds nivå för kommande budgetår.....	6
Utvecklingsområden.....	6
Stadsdelsgemensamma insatser.....	7
Förslag till kommunfullmäktige/nämnd för kommande budgetår.....	8
Underlag för stadsdelsnämndens analys för innevarande budgetår	9
Kvalitetsarbets genomförande	9
Utvecklingsområden för innevarande budgetår.....	10
Nämndmål och enhetsmål med pedagogisk inriktning för innevarande år	12
Övriga stadsdelsnämndsgemensamma insatser för innevarande budgetår för att öka måluppfyllelsen	19
Strukturella förutsättningar.....	20
Självvärdering	22
Förskoleundersökning	23
Övriga underlag.....	26

Sammanfattande analys

Norra Djurgårdsstadens förskolor 1 - Satsningar och utvecklingsområden under 2018

Under 2018 har vi som tidigare år satsat på fortbildning för alla medarbetare genom olika interna nätverk och extern fortbildning. Vi har i år haft följande nätverk och utbildningar:

- Digitalt lärande
- Ateljékunskap
- Pedagogiska miljöer
- Introduktion i förskolan
- Verksamhetsinformation kopplat till startsidan i skolplattformen
- Brandutbildning
- Hjärt-lungräddning och olycksfall
- Allas rätt - om att förebygga och motverka diskriminering
- ABC i förskolan
- Enheterna NDS1 och NDS2 går ihop och bildar Norra Djurgårdsstadens förskolor

Nätverk som intern fortbildning är ett arbetssätt enheten använder för att öka likvärdigheten mellan förskolorna, det skapas en gemensam grundkunskap som bidrar till ökad kvalitet för barnen. Vi kan se att likvärdigheten mellan förskolorna ökar, exempelvis har vårt fokus kring pedagogisk basmiljö och nätverk i ateljékunskap bidragit till mer varierat och tillgängligt material vilket ger barnen mer likvärdiga möjligheter. De skillnader som finns beror till största del på personalens tidigare kunskap, utbildning och erfarenhet.

På enhetens (NDS1 och NDS2) planeringsdagar i augusti fick alla ta del av föreläsningen "Allas rätt, om att förebygga och motverka diskriminering". Vi arbetade vidare med aktiva åtgärder för att hitta möjliga risker för diskriminering eller kränkning i verksamheten. Vi behöver fortsatt reflektera kring våra normer, hur de omedvetet styr oss och våra förväntningar på barnen i verksamheten.

"ABC i förskolan", en utbildning där förhållningssätt och synsätt lyfts. Under hösten 2018 har två personer i ledningsgruppen påbörjat sin utbildning till gruppleddare för pedagoger. Det medför att personalen på Björnlandet nu får utbildningen "ABC i förskolan".

Inför årets VP la vi stort fokus på innehållet i våra mål och hur dessa skulle kunna följas upp på ett bra sätt. Det resulterade i färre enhetsmål än tidigare år. Utifrån VP skriver varje arbetslag en arbetsplan, vi har tidigare sett att arbetslagen haft svårighet att analysera sin verksamhet, kopplingen mellan vad som sker, vad barnen lär sig och om målen nås. Det har legat till grund för den förändring vi gjort i arbetsplanen, utvecklingsgruppen har varit med och diskuterat kring form och innehåll. Vi kom fram till att arbetsplanen skulle innehålla mål som är direkt kopplade till läroplanen, med fler fasta rubriker och underliggande frågor för att förtydliga. Exempelvis: "Hur kan vi se barnens förändrade kunnande?" Den frågan har bidragit till att reflektionen kring mål och resultat blivit tydligare. Syftet var att få tydligare analys av resultat i förhållande till ställda mål och med den nya formen för arbetsplanen har vi nått vårt mål att stärka arbetslagens förmåga att beskriva sina resultat.

Resultatet i WKI ligger jämnare i spridning jämfört med tidigare, det ser vi som ett tecken på att likvärdigheten ökar. Siffrorna är mer stabila och då har vi en ny förskola som är med och bedömer sin verksamhet. Vi vet att det finns avdelningar som skattar sig både något högt och

ibland något lågt. Det är en fortsatt diskussion vi behöver ha med förskollärarna, ge stöd och utmaning när de gör bedömningar. Våra satsningar genom nätverk har haft effekt, exempelvis har området "Skapande verksamhet och olika uttrycksformer" ökat från 3,1 2017 till 3,6 2018 och spridningen var 2017 2-4 och nu 2018 3-5. Vi har under året haft nätverk i ateljékunskap, detta har bidragit samt att vi samordnat och pratat mycket om kulturutbud och kulturella aktiviteter. I samband med detta har vi även sett över pedagogiska miljöer och alla har tillgång till en bra ateljé. Snickar-Erik är också en viktig del i detta lyckade resultat, alla förskolor besöker verkstaden regelbundet.

Sammanläggningen av NDS1 och NDS2 har tagit en del tid i anspråk under året. Ledningsgruppen har haft regelbundna möten och lagt tid på att forma den kommande organisationen, ansvarsfördelning och uppdrag för respektive medarbetare. Det har krävts och kommer att krävas ytterligare strategiskt arbete för att säkerställa en stabil organisation även framåt. Vi ser att likvärdigheten kommer att gynnas av att alla förskolor verkar i samma enhet och med gemensamma ramar och förutsättningar.

Framgångsfaktorer

Nätverk

För alla medarbetare. Vi har nätverk för intern utbildning, det bidrar till ökad likvärdighet och en gemensam grundsyn kring vår pedagogiska verksamhet. Vi har drivit nätverk kontinuerligt de senaste tre åren och vi kan se att det har givit effekt i verksamheten. Detta år har vi valt att ha följande nätverk:

Skolplattformen

Ambassadörernas utbildning har utgjort ett stort stöd för utbildning av kollegorna och på APT har vi Skolplattformen/Digitalisering som en stående punkt där utrymme ges för frågor och reflektioner. I stadsdelen pågår samtidigt en dialog mellan förskoleenheterna kring hur vi ska använda exempelvis våra startsidor på ett likvärdigt sätt gällande innehåll och utseende. I nätverk kommer vi att lyfta vilken information som vi ska lägga ut på Startsidan. Detta för att skapa likvärdiga förutsättningar för information och samarbete med vårdnadshavarna. Övergången mot U-start för enheterna ger oss en bättre kontroll och vi kan kvalitetssäkra appar och licenser som används i förskolans verksamhet med barnen. I framtiden ser vi stora fördelar med Skolplattformen, ex gemensamma verktyg och arbetssätt, synlighet och tillgänglighet, styrning, kvalitet, färre manuella rutiner och ett effektivare och mer anpassat it-stöd.

Planeringsdagar, utvärderingsdag, föreläsning

Enheten har en gemensam planeringsdag i augusti då alla förskolor samlas och har fortbildning i någon form. I år handlade det om "Allas rätt", detta för att arbetslagen skulle bli säkrare när de tar fram aktiva åtgärder. Före sommaren hade vi en kickoff tillsammans med NDS2 inför vår hopslagning. Det blev mycket lyckat och det finns en stor önskan hos personalen att få mötas i olika sammanhang.

Kulturombud

Kulturombuden från varje förskola träffas en gång per termin för att samordna kulturella aktiviteter för barnen. På dessa möten bidrar ombuden med tips och inspiration kring olika kulturella evenemang samt planerar och bokar olika teaterbesök och föreställningar. I slutet av varje termin sammanställer kulturombuden på respektive förskola avdelningarnas olika kulturupplevelser, och delger varandra vad barnen har varit med om. Kulturombudens funktion är viktig för att säkerställa att alla barn får uppleva och delta i professionella kulturaktiviteter, både i och utanför förskolans lokaler.

Miljöombud

Regelbundna möten sker där miljöombuden främst följer upp arbetet med Grön Flagg och kemikaliesmart förskola. Det bidrar till att arbetet fortgår. Representanterna är både barngruppspersonal samt kockar, det bidrar till ett gemensamt arbete på förskolorna.

Brandansvariga

Vi har satsat på att utbilda och samordna våra brandansvariga samt övriga medarbetare. Rutiner har införts och checklistan utförs enligt plan. Alla förskolor har haft minst en brandövning med utrymning under året. Brandansvariga återkopplar på varje APT om det är åtgärder som behöver göras.

Kocknätverk

Kockarna i Norra Djurgårdsstaden samt kockarna för Östermalm träffas regelbundet, de delar kunskap och erfarenheter med varandra, träffarna har olika teman och är intern fortbildning. Kockarna tar även del av utbildning från externa aktörer och har exempelvis haft flera samarbeten med Carolas Eko.

Utvecklingsgrupp

Enhetens förskollärare ingår i Utvecklingsgruppen. Den möts ungefär två gånger varje termin, fokus ligger på att diskutera och reflektera kring pedagogiska frågor eller utmaningar. Exempelvis har vi diskuterat kring hur arbetsplanen ska vara formad för att vara ett dokument som blir till hjälp för arbetslagen i deras arbete. Vi har även tittat på olika underlag för utvecklingssamtal och tagit fram ett gemensamt.

ABC i förskolan

Två personer i ledningsgruppen går utbildningen till gruppleddare för ABC i förskolan och utbildar under tiden personalen på en av förskolorna. Utbildningen bygger på förskolans betydelse för barns utveckling och syftar till att stärka skyddsfaktorer för barn samt att bidra till ett förtroendefullt samarbete med vårdnadshavarna. Diskussioner och praktiska övningar genomsyrar träffarna och personalen övar och prövar olika frågeställningar i barngrupperna och delar sedan med sig av sina erfarenheter. Materialet utgår från läroplan för förskolan och aktuell forskning kring betydelsen av goda relationer. Vi ser att ABC i förskolan är ett verktyg för att utveckla förskolans kvalitet och likvärdighet mellan förskolorna i enheten. Utbildningen bidrar också till en ökad samsyn kring barnsyn och förhållningssätt.

Arbetsledarutbildning för förskollärare

En satsning i stadsdelen är att förskollärare ges möjlighet att gå en arbetsledarutbildning. Förskollärares ansvar att leda pedagogiska processer på förskolorna samt att arbetsleda kollegor ställer högre krav på förskollärares förmågor inom dessa områden, utbildningen är

därför en viktig satsning. Vi ser i förlängningen när enheten växer att ledningen i huvudsak styr enhetens pedagogiska processer genom förskollärarna och att förskollärarna i sin tur handleder sitt arbetslag. För att lyckas med detta har vi en utvecklingsgrupp där förskollärarna ingår och denna grupp fokuserar på enhetens utmaningar och utvecklingsområden.

Instagram

Under 2018 har alla arbetslag infört Instagram som ett medel att enkelt och snabbt ge information till vårdnadshavare om vad deras barn får ta del av under sin dag på förskolan, vi har fått stor positiv respons på detta och hoppas se högre resultat i förskoleundersökningen gällande dokumentation av mitt barns lärande och utveckling.

Utvecklingsområden och gemensamma insatser på stadsdelsnämnds nivå för kommande budgetår

Utvecklingsområden

Skolplattformen

Vi ser plattformen som ett digitalt verktyg där vi kan synliggöra förskolornas görande, barnens lärande och våra mål samt få en ökad kontakt med vårdnadshavarna kring information och samarbete. I stadsdelen pågår samtidigt en dialog mellan förskoleenheterna kring hur vi ska använda exempelvis våra startsidor på ett likvärdigt sätt gällande innehåll och utseende. Övergången mot U-start för enheterna ger oss en bättre kontroll och vi kan kvalitetssäkra appar och licenser som används i förskolans verksamhet med barnen. I framtiden ser vi stora fördelar med Skolplattformen, ex gemensamma verktyg och arbetsätt, synlighet och tillgänglighet, styrning, kvalitet, färre manuella rutiner och ett effektivare och anpassat it-stöd.

Pedagogisk dokumentation

Enheten behöver fortsatt utveckla den pedagogiska dokumentationen. Det kommer att handla om pedagogisk dokumentation som arbetsätt och metod för att gestalta vår verksamhet och barnens lärande. De digitala delarna kring pedagogisk dokumentation i verktyget "planering och bedömning" (skolplattformen) testas nu som pilotverksamhet på förskolan Villa Ekbacken. Vi hoppas kunna använda lärande exempel från pilotförskolan när verktyget senare introduceras för de resterande förskolorna. Vi vet att vi har god kompetens hos flera förskollärare och under 2019 planerar vi att låta en förskollärare leda denna fortbildning.

Temainriktat arbete

Det temainriktade arbetet ser olika ut på förskolorna och vi behöver säkerställa att det finns en röd tråd i arbetet. Att arbeta efter ett gemensamt övergripande tema är något vi behöver förankra hos personalen. Det tematiska arbetet kan utgå ifrån de *prioriterade områden* som arbetats fram i Östermalms pedagogiska plattform, som under vårterminen är *Utveckling och lärande/Barns inflytande* och under höstterminen *Normer och Värden/Förskola och Hem*. Att arbeta temainriktat innebär att under en obegränsad tid arbeta med fokus på ett visst område och som följer barngruppen/förskolan/enheten länge, under en termin eller flera år. Temat kan brytas ner till mindre projekt utifrån barnens intressen.

Aktiva åtgärder

Plan mot diskriminering och kränkande behandling, alla medarbetare fick under en planeringsdag i augusti lyssna till en föreläsning om "Allas rätt", den tog upp diskriminering, kränkning samt normer. Det blev en bra input inför personalens fortsatta arbete kring att arbeta främjande mot diskriminering och kränkning genom aktiva åtgärder. Det vi ser är just aktiva åtgärder behöver tydliggöras ytterligare, vi planerar att göra detta under 2019 på APT eller genom nätverk och då ha konkreta exempel att utgå ifrån.

Pedagogisk plattform och reviderad läroplan

Uppdateringen av Östermalms pedagogiska plattform sker samband med reviderad läroplan. Implementering av dessa delar sker delvis genom en föreläsning våren 2019 för all personal. På enhetsnivå får vi sedan arbeta vidare med implementering genom vår utvecklingsgrupp samt genom nätverk eller work-shop.

Samarbete mellan kök och barngrupp

På flera av förskolorna finns ett samarbete mellan kockarna och barnens verksamhet. Det kan vara genom sapere - att barnen får uppleva olika slags mat med alla sina sinnen, lukta, känna, se, smaka och lyssna (hur låter det när jag biter, tuggar? Vi kan se att alla förskolor inte har kommit igång och det är därför ett utvecklingsområde.

Ledningsgruppen

I samband med att enheten växer ser vi över vår organisation, arbetet fortgår under 2019. Ledningen för tidigare NDS1 bestod av: Förskolechef, biträdande förskolechef, pedagogisk ledare samt administratör. I och med sammanslagningen har ledningen utökats till: Förskolechef, två biträdande förskolechefer, pedagogisk ledare samt två administratörer/samordnare.

Ledningsgruppen för Norra Djurgårdsstaden kan tyckas stor i förhållande till andra enheter på Östermalm. Med en enhet som är så pass ung och som är under tillväxt har ledningsgruppens storlek haft avgörande betydelse för att enheten kommit så pass långt gällande god kvalitet och likvärdighet. Ledningsgruppen ha haft möjlighet att stötta, handleda och vägleda medarbetare i arbetet med barnen. Det tar tid innan rutiner och arbetssätt sätter sig, vårdnadshavare är trygga och nöjda med verksamheten och den information som ges. Vi har under de senaste tre åren kommit en bra bit på väg när det gäller likvärdighet och samsyn i enheten. Med tillväxttakten som är planerad de kommande åren ser vi vikten av en stabil och kompetent ledningsgrupp som kan hantera rekrytering, uppstart och introduktion för medarbetare, barn och vårdnadshavare. Växer enheten som planerat kommer vi att ha ytterligare cirka 40 medarbetare och ytterligare cirka 200 barn med vårdnadshavare. Samtidigt behöver befintliga medarbetare utmanas, uppmuntras och fortsatt vilja driva vårt pedagogiska arbete framåt.

Stadsdelsgemensamma insatser

Skolplattformen

Alla ambassadörer i stadsdelen har gått skolplattformsutbildning på Medioteket. Det ser vi som ett stort stöd i den fortsatta utbildningen för kollegorna. Det pågår en dialog mellan förskoleenheterna om hur vi ska använda exempelvis våra startsidor på ett likvärdigt sätt gällande innehåll och utseende. Det förs även samtal kring olika framtida

digitaliseringsinsatser för barn, vårdnadshavare och personal. Det kan gälla digitalt lärande för barn, digitala möjligheter för vårdnadshavare kopplat till insyn och möjligheter att påverka samt personalens möjligheter att digitalisera pedagogisk dokumentation och information till föräldrar.

Det stadsdelsövergripande arbetet sker på förskolechefsmöten, ledningssystemsmöten och i den digitaliseringsnätverket. Digitaliseringsnätverket kommer att ta fram kvalitetssäkrade appar och licenser i samband med U-start, dessa laddas sedan ner till förskolornas digitala verktyg som används i förskolans verksamhet med barnen. Vi ser även andra fördelar med Skolplattformen, exempelvis gemensamma verktyg och arbetssätt, synlighet och tillgänglighet, styrning, kvalitet, färre manuella rutiner och ett effektivare och anpassat it-stöd.

Pedagogisk plattform

Östermalms pedagogiska plattform står inför en uppdatering kopplad till den reviderade läroplanen, förslagsvis genom den arbetsgrupp som tidigare tog fram den pedagogiska plattformen. Gruppen består av representanter från samtliga förskoleenheter.

Föreläsningar

För all personal våren 2019 "Förskollärarens ansvar och arbetslagets roll i nya läroplanen". Gemensam strategi för hur vi implementerar den reviderade läroplanen.

Förslag till kommunfullmäktige/nämnd för kommande budgetår

Aktivt arbete med digitalisering kommer fortsatt pågå på förskolorna, både i enlighet med läroplansuppdraget men även kopplat till Skolplattformen. Förskolorna bör ges goda ekonomiska förutsättningar i syfte att genomföra ett kvalitativt och likvärdigt digitaliseringsarbete.

Barnkonventionen blir lag 2020 och det kommer att krävas riktad kompetensutveckling på olika nivåer. Det är viktigt att det finns tydliga ramar och samstämmighet för vad barnkonventionen som lag innebär för förskolans organisering och praktik.

Inom ramen för handlingsplanen "förbättra arbetssituationen för förskollärare och barnskötare" är det angeläget att förskolans uppdrag definieras avseende garanterad undervisningstid motsvarande övriga skolformer. Detta i syfte att skapa likvärdiga villkor för att verkställa givet uppdrag enligt läroplanen. En viktig förutsättning för kvalitetsutveckling är personalens möjligheter till gemensam kompetensutveckling, planering, uppföljning och utvärdering. För att möjliggöra detta finns ett behov av att återta skrivningen i det tidigare Förskoleprogrammet om tid för gemensam planering, exempelvis planeringsdagar. Arbetet med att tydliggöra det totala ledarskapet som omfattar både chefer och medarbetare angående det närvarande pedagogiska ledarskapet med tillitsperspektivet som utgångspunkt behöver fortgå.

När det gäller kvalitetsmått för andelen förskollärare är förskollärlädd undervisning i alla barngrupper en viktig aspekt att beakta. En tänkbar väg att gå kan vara att målvärdet gällande andel förskollärare förändras så att målsättningen harmoniseras med budgetförutsättningarna, det vill säga en förskollärare (33%) per barngrupp.

Underlag för stadsdelsnämndens analys för innevarande budgetår

Kvalitetsarbets genomförande

Kvalitetsredovisningen utgår från följande delar:

VP och Arbetsplaner - Arbetslagens uppföljning och analys av genomförd verksamhet sker genom arbetsplanerna. De underlag som används är pedagogisk dokumentation av temaarbeten och projekt, observationer och reflektioner, utvecklingssamtal och samtal som sker planerat och spontant i verksamheten. Veckobrev, månadsbrev, annan dokumentation på väggar och flöden på Instagram. Inför varje uppföljning i ILS:en har vi samlat in underlag från arbetslagen, vi har även bitt om svar på specifika frågor och frågeställningar. Arbetsplanerna skickas till ledningsgruppen två gånger per termin. Vi läser igenom arbetsplanerna och ger skriftlig feedback till respektive avdelning. I feedbacken lyfter vi det vi ser som styrkor och vad vi ser att de behöver arbeta vidare med.

Utvecklingsgruppen - Vi träffar utvecklingsgruppen regelbundet inför uppföljningar. Reflektion, analys och utveckling står i fokus. En viktig del har varit att reflektera och diskutera kring hur vi kan se och beskriva resultat i verksamheten. Inför utvecklingsgruppen har vi skickat ut frågor/frågeställningar som vi behöver för kommande uppföljning, förskollärarna ansvarar för att skicka in dessa innan mötet samt för att ta med underlagen till mötet. Det gör att vi i ledningen kan förbereda oss och ställa frågor om det är något som är oklart.

APT - Synpunkter, frågor och förslag som tas upp på APT bidrar till fortsatt utveckling i enheten och respektive förskola.

Plan mot diskriminering och likabehandling - Enheten har ett gemensamt grunddokument med beskrivande delar av lagtext, diskrimineringsgrunderna, kränkande behandling, trakasserier, främjande arbetssätt, förebygga, förhindra samt rutiner för akuta situationer samt aktiva åtgärder. Aktiva åtgärder följs upp och revideras vid början och slutet av varje termin samt när behov uppstår. Planen skickas till ledningsgruppen två gånger per termin.

WKI - alla arbetslag har fått stöd och handledning i arbetet med WKI. Arbetslagen gör en värdering i maj samt den obligatoriska i oktober. Mätningen i maj syftar till att säkerställa kvalitet och att rätt åtgärder görs för att nå högre eller bibehålla ett högt resultat i oktober.

Förskoleundersökningen - Varje förskola och avdelning har gått igenom resultaten och skrivit åtgärdsplaner kring valda delar. Återkoppling har skett på föräldramöten eller via informationsbrev under hösten 2018.

Förskoleråd - Under 2018 har vi inte haft förskoleråd i samma utsträckning som tidigare, dels för att intresset från föräldrar har varit lågt samt för att det inte kommer upp frågor eller synpunkter. Vi ser det som ett tecken på att föräldrar får tillräcklig information utan förskoleråd.

Analys

Inför årets VP la vi stort fokus på innehållet i våra mål och hur dessa skulle kunna följas upp

på ett bra sätt. Det resulterade i färre enhetsmål än tidigare år. Utifrån VP skriver varje arbetslag en arbetsplan, vi har tidigare sett att arbetslagen haft svårigheter att analysera sin verksamhet, kopplingen mellan vad som sker, vad barnen lär sig och om målen nås har många arbetslag inte beskrivit. Deras uteblivna beskrivningar och analyser har legat till grund för den förändring vi gjort i arbetsplanen. Utvecklingsgruppen har varit med och diskuterat kring form och innehåll i nuvarande och även i tidigare arbetsplaner. Vi kom fram till att arbetsplanen skulle innehålla mål som är direkt kopplade till läroplanen, med fler fasta rubriker och underliggande frågor för att förtydliga. Exempelvis: "Hur kan vi se barnens förändrade kunnande?" Den frågan har bidragit till att reflektionen kring mål och resultat blivit tydligare. Syftet var att få tydligare analys av resultat i förhållande till ställda mål och med den nya formen för arbetsplanen har vi nått vårt mål att stärka arbetslagens förmåga att beskriva sina resultat.

Utvecklingsgruppen består av alla enhetens förskollärare, det är tydligt att forumet är givande för dem och de vill gärna lyssna på varandras erfarenheter och reflektioner. Vi kan se att det finns behov för dem att mötas oftare och det är något som vi bör titta på framåt. Ger vi dem möjlighet att ses mer frekvent och vara delaktiga i val av diskussions eller frågeställningar kommer det att gynna deras utveckling och förmåga att fortsätta utveckla vår pedagogiska verksamhet. Det kan även bidra till att stärka dem i deras roller som arbetslagsledare.

Plan mot diskriminering och kränkande behandling - Vi har lagt mycket tid på att implementera vårt grunddokument samt att presentera "Aktiva åtgärder". Som ett vidare led valde vi att ta in en föreläsare för all personal, den handlade om Allas rätt, diskrimineringsgrunderna, kränkningar och normer. Vi ser när vi läser deras planer att de blivit säkrare på hur de kan tänka främjande och förebyggande. Vi har dock fått önskemål om mer kunskap kring hur de kan utveckla och formulera sina aktiva åtgärder. Vi bedömer dock utifrån de underlag vi har att alla har tagit fram aktiva åtgärder och har ett främjande arbetssätt.

Resultatet i WKI ligger jämnare i spridning jämfört med tidigare, det ser vi som ett tecken på att likvärdigheten ökar. Siffrorna är mer stabila och då har vi en ny förskola som är med och bedömer sin verksamhet. Vi vet att det finns avdelningar som skattar sig både något högt och ibland något lågt. Det är en fortsatt diskussion vi behöver ha med förskollärarna, ge stöd och utmaning när de gör bedömningar. Våra satsningar genom nätverk har haft effekt, exempelvis har området "Skapande verksamhet och olika uttrycksformer" ökat från 3,1 2017 till 3,6 2018 och spridningen var 2017 2-4 och nu 2018 3-5. Vi har under året haft nätverk i ateljékunskap, detta har bidragit samt att vi samordnat och pratat mycket om kulturutbud och kulturella aktiviteter. I samband med detta har vi även sett över pedagogiska miljöer och alla har tillgång till en bra ateljé. Snickar-Erik är också en viktig del i detta lyckade resultat, alla förskolor besöker verkstaden regelbundet.

Utvecklingsområden för innevarande budgetår

Under 2018 var vår plan att fortsätta satsa på en stabil organisation med hög kontinuitet bland personal. Vi driver nätverk för att stärka likvärdighet, erfarenhetsutbyte och kunskapsspridning mellan förskolorna. I år har vi genomfört följande nätverk och fortbildningsinsatser:

- Digitalt lärande

- Ateljékunskap
- Introduktion i förskolan
- Pedagogiska miljöer
- Verksamhetsinformation kopplat till startsidan i skolplattformen (startar i december)

Nätverk som intern fortbildning är ett arbetssätt enheten använder för att öka likvärdigheten mellan förskolorna, det skapas en gemensam grundkunskap som bidrar till ökad kvalitet för barnen. Genom nätverk når vi även kunskapsspridning och erfarenhetsutbyte. De skillnader som finns beror till största del på personalens tidigare kunskap i form av utbildning och erfarenhet samt hur länge arbetslaget arbetat tillsammans.

All personal har under vårterminen deltagit i nätverk på temat ateljékunskap. Ateljéerna på de olika förskolorna är en stor och viktig del i de pedagogiska lärmiljöerna och behöver fortlöpande ses över. Personalen har varierad kunskap och erfarenhet kring såväl ateljéverksamhet som de övriga pedagogiska miljöerna så behöver vi fortsätta arbetet med att säkerställa likvärdiga miljöer för barnen i förskolan. Under höstterminen 2018 har vi nätverk i pedagogisk miljö, där all personal får fördjupa sig ytterligare i förskolans pedagogiska lärmiljöer.

Alla avdelningar har skrivit arbetsplaner utifrån fyra av enhetsmålen i vårt VP, mål som är direkt kopplade till vår läroplan. Vi har valt att göra så för att tydliggöra att vårt uppdrag styrs av både stat och kommun, samt för att arbetslagen enklare ska kunna utgå från verksamhetsåret, höst och vår, och inte främst utifrån kalenderår. Resterande enhetsmål kommer att följas upp genom våra arbetsgrupper. Arbetsplanen har förutom enhetsmål och förväntade resultat följande rubriker:

- **Vårt/våra valda läroplansmål:**
- **Syfte/varför**
- **Hur?**
- **Uppföljning utifrån observationer och veckoreflektion:** Hur kan ni se barnens förändrade kunnande? Hur vill vi utmana barnen vidare?
- **Undervisning** – Ge exempel på undervisningstillfällen. Vad har fungerat bra? Vad kan ni förändra och förbättra framåt? (struktur, material, tidsplan, ansvarsfördelning...)

Detta år har arbetsplanerna blivit tydligare, personalen har uttryckt att det varit lättare att skriva till de givna rubrikerna, även uppföljningen har fått mer substans. Vi kan se en tydlig ökning av arbetslag som nu gör en bedömning av sina resultat, de kan uttrycka hur de kan se barns förändrade kunnande och om de nått sina mål.

Ledningen har under föregående år tagit fram ett introduktionsmaterial med information om vår verksamhet till nyanställda och vikarier, detta material kommer att revideras under året. Det är av stor vikt att de som söker sig till oss vet vad som förväntas av dem och vilka möjligheter och utmaningar som finns. Det är även viktigt att personen i fråga har ett långsiktigt tänk och ser oss som en arbetsgivare för en längre tid. Materialet har mottagits positivt och de nyanställda upplever att det finns bra strukturer och rutiner. Vårt arbete med introduktion fortgår och kommer vara med som ett utvecklingsområde även 2019.

Medarbetarenkät har genomförts 2018 och resultatet är lägre jämfört med föregående år, det är dessutom få som svarat, runt 50%. AMI 81%, motivation 82%, ledarskap 78%, styrning 84%. Återkoppling till medarbetare gjordes under planeringsdagar i augusti/september.

Arbetslagen har tittat närmare på resultaten och svarat på frågor kring resultaten. Vi har dock fått liten respons från arbetslagen och då har vi valt att använda menitmeter på APT. Vi ställer då frågor kopplat till medarbetarenkäten. Detta planerar vi att fortsätta med även under 2019.

ABC i förskolan, en utbildning där förhållningssätt och synsätt lyfts. Under hösten 2018 har två personer i ledningsgruppen påbörjat sin utbildning till gruppleddare för pedagoger. Det medför att personalen på Björnlandet nu får utbildningen "ABC i förskolan".

Analys

Resultatet i WKI ligger jämnare i spridning jämfört med tidigare, det ser vi som ett tecken på att likvärdigheten ökar. Siffrorna är mer stabila och då har vi en ny förskola som är med och bedömer sin verksamhet. Vi vet att det finns avdelningar som skattar sig både något högt och ibland något lågt. Det är en fortsatt diskussion vi behöver ha med förskollärarna, ge stöd och utmaning när de gör bedömningar.

Våra satsningar genom nätverk har haft effekt, exempelvis har området "Skapande verksamhet och olika uttrycksformer" i WKI:n ökat från 3,1 2017 till 3,6 2018, spridningen var 2017 2-4 och nu 2018 3-5. Vi har under året haft nätverk i ateljékunskap, detta har bidragit samt att vi samordnat och pratat mycket om kulturutbud och kulturella aktiviteter. I samband med detta har vi även sett över pedagogiska miljöer, alla har tillgång till en bra ateljé. Snickar-Erik är också en viktig del i detta lyckade resultat, alla förskolor besöker verkstaden regelbundet.

Medarbetarenkäten behöver vi arbeta vidare med, och då kanske inte främst enbart med årets resultat utan med vad som skapar arbetsglädje, ansvarstagande och engagemang hos varje medarbetare. Analysen som ledningen gör utifrån att få arbetslag lämna in sina reflektioner kring enkäten är att de prioriterat andra saker som känns mer angelägna. Arbetsmiljöfrågor tas upp på varje APT och i lokal samverkan, samt vid andra möten. Det bidrar nog till att personalen anser att de regelbundet får ta upp det som behöver diskuteras.

Nämndmål och enhetsmål med pedagogisk inriktning för innevarande år

Enhetsmålen nedan är direkt kopplade till läroplansmålen. Dessa mål och förväntade resultat finns i arbetslagens arbetsplaner för 2018. Arbetslagen har valt specifika mål ur läroplanen som kopplas till enhetsmålet. Arbetslagen skriver syfte kring valda mål, hur de kommer att arbeta för att nå förväntat resultat. Nedan finns ett urval av hur målen förverkligas, vi redovisar olika frågeställningar för att ge en bredare bild.

Barnen i förskolan utvecklar sina skapande förmågor och kunskaper i en god pedagogisk miljö.

Förväntat resultat: Alla barn har tillgång till varierat och tillgängligt material. Barnen har stärkt sin ansvarskänsla och självständighet genom att de kan serva sig själva av tillgängligt material. Alla barn har möjlighet att prova olika uttrycksformer.

Hur:

- Anpassad miljö så att alla barn kan på egen hand ta fram materialet, kunskap om hur materialet ska hanteras. Varierat material-utbud, inspirerande miljö. Lyssnande och inspirerande pedagoger.
- Tillsammans med barnen ska vi göra sagans miljö: Kurrans stubbe där barnen ska leka ostört och de kan gestalta sagans karaktärer i leken.
- Leka rörelselekar varje dag för att ge barnen ökad kroppskänedom.

Varför ville vi att barnen skulle förändra sitt kunnande i detta ämne/område?

- Vår långsiktiga vision är att samtliga barn ska få ett genuint intresse för rörelse, friluftsliv samt hälsa och idrott.
- Vi ville att barnen som kom från olika avdelningar och förskolor skulle få samma introduktion och grund.

Barnen i förskolan utvecklar sina språkliga, kommunikativa, matematiska och naturvetenskapliga förmågor och kunskaper.

Förväntat resultat: Förskollärare och barnskötare kan genom pedagogisk dokumentation se barns förändrade kunnande och beskriva detta för vårdnadshavare. Resultatet i WKI ökar inom språk, matematik, naturvetenskap och teknik. Kvalitativt användande av digitala verktyg ökar. Förskoleundersökningens resultat 2018 ökar.

Hur:

- Vi utgår från och utvecklar den pedagogiska miljön så att barnens intressen kan utmanas kring naturvetenskap, matematik och kommunikation. Vi gör utflykter i närområdet, även yngre barns utflykter betyder något och är viktiga, även om det anpassas efter ålder. Vi ser över vilka applikationer som finns tillgängliga samt om det finns andra behov av digitala verktyg för yngre barn. Dokumentera, diskutera och utveckla arbetet tillsammans med barn men också i arbetslaget.
- Genom observation och pedagogisk dokumentation. Vi fotar, filmar och antecknar. För att dokumentationen sedan ska bli pedagogisk behöver vi tillsammans i arbetslaget och även tillsammans med barnen diskutera och reflektera kring observationerna. Vi lyssnar på barnens berättande och tankar och utmanar sedan dem vidare.
- Vi ska sätta ord på vad vi gör, både för oss själva och för föräldrarna. Skogen och utemiljön erbjuder många matematiska och naturvetenskapliga situationer. Vi har skogsgrupper flera gånger i veckan. Vi arbetar även aktivt med Grön Flagg där vi i år har Marin nedskräpning, plast och naturruta som fördjupningsområden. Både språk, matematik, naturvetenskap och teknik är något som barnen kommer få erfara på olika sätt i projektgrupperna som de ingår i.
- Sprida vidare våra kunskaper kring digitala verktyg till varandra. Våga använda nya appar och program. Använda green screen, göra stopmotion-filmer och prova på att programmera.

Var är vi på väg? Vad ville ni att barnen skulle förändra sitt kunnande kring?

Språkliga och kommunikativa:

- Vi vill uppmuntra till mer skrivande, både för hand och på datorn/lärplattan. De barn som inte skriver uppmuntrar vi till att istället bygga ord med färdiga bokstäver. Vi erbjuder olika sorters färdiga bokstäver. Vi har laddat ner appar med bokstäver. Vi vill

utmana barnen till att utveckla sitt sagoberättande och berätta med olika tekniker, både analogt och digitalt. Vi vill lägga mer fokus på att leka med ord så som rim och ramsor i t.ex. samlingen.

- Vi kan utveckla vår dokumentation så att fler röster kommer till tals och för att ta tillvara på och utveckla deras lärande.

Matematiska:

- Då vi ser att barnen använder matematiska jämförelsebegrepp när de pratar med varandra vill vi lyfta dessa begrepp och arbeta vidare med dem. Detta kan med fördel göras i skogen, med t.ex. uppdragskort.

Naturvetenskap:

- Vi fortsätter arbetet med Grön Flagg och kommer fokusera mer på plast. Vi kommer ta med oss Grön Flagg-arbetet utanför projektgrupperna och sprida vidare det till resten av gruppen. Detta genom att bland annat skapa stora hav, ett rent och ett med plast i.
- Inom teknik ville vi att barnen skulle förändra sitt kunnande i bl.a. apparna green screen och stopmotion samt att programmera. Detta vill vi fortsätta med och fokusera mer på.

Förskolorna har ett nära och förtroendefullt samarbete med vårdnadshavare och en välfungerande samverkan med skolan.

Förväntat resultat: Fortsatt goda resultat i förskoleundersökningen - index samverkan med hemmet. Fortsatt goda resultat i förskoleundersökningen - index nöjdhet, trygghet, rekommendation. Vårdnadshavare är nöjda med förskolornas dokumentation och synliggörande av barns utveckling och lärande. Samverkan mellan förskola och skola inför barns skolstart fortgår och stärks.

Hur:

- Vi vill att vår dokumentation ska synliggöra vad barnen gör samt hur. Vi vill att detta bidrar till deras diskussioner med sina föräldrar och kamrater samt att vi gemensamt reflekterar om barnens förändrade kunnande.
- Vi kommer vara noggranna och diskutera alla beslut i arbetslaget innan vi tar beslut som påverkar kollegor, barn och föräldrar.
- Vi kommer använda alla kanaler vi har/får tillgång till för att kommunicera hur vi arbetar och vad barnen gör. T.ex. Skolplattformen, Instagram, daglig verbal dialog, mobiltelefoner m.m.

Var är vi på väg? Vad ville ni att barnen skulle förändra sitt kunnande kring?

Vi vill att alla ska bli bättre på att uttrycka sig och sina känslor, eftersom det kan leda till samarbete. Vi kommer fortsätta att jobba för att utveckla vår verksamhet och diskutera våra problem.

- Vi vill att barnen ska bli så självgående som möjligt inför skolstart. Att de ska lita på sitt kunnande och känner sig trygga i sig själva samt att föräldrar har känt att de får vara delaktiga i vår avdelning.

Vart är ni nu? Var ska ni? Har ni kvar fokus på målet ni satte?

- Vi har blivit bättre på att diskutera våra konflikter och att komma förbi dem, både inom personalgruppen men också i vårt samspel med andra (föräldrar, chefer m.m.).

Varför ville vi att barnen skulle förändra sitt kunnande i detta ämne/område?

- Trygga och säkra barn som känner att de klarar att följa dagsrutiner som kommer att krävas av dem i förskolan. Samt trygga föräldrar som känner att de är delaktiga i vår verksamhet samt får komma med förslag på vad vi kan lägga till som t ex skridskoåkning.

Barnrättsperspektivet uppmärksammas och barnets rättigheter respekteras

Förväntat resultat: Barnkonventionen används aktivt i verksamheten, det synliggörs i pedagogisk dokumentation och ger ökat resultat i WKI. Barnen är delaktiga och har inflytande i verksamheten. Vårdnadshavarna är nöjda med förskolornas arbete med barns inflytande.

Hur:

- Vi pedagoger känner till och arbetar efter de fyra grundläggande principer: Artikel 2, 3, 6 och 12. Samling eller forum för att uttrycka sig och vara delaktig i beslut.
- Vi väver in litteratur från Barnkonventionen (10 kompisböckerna) och samtalar kring dessa, drar paralleller till egna erfarenheter.
- Barnen har fått rösta om t.ex. litteratur, sånger/ramsor etc. genom att bygga stapeldiagram med magnatiles. Den bok/aktivitet som fått flest röster har vi arbetat med den aktuella dagen. Alternativet som fått färst röster har vi arbetat med nästkommande dag.
- Genom att erbjuda barnen *tid*, i aktiviteter och rutinsituationer, respekteras individernas olikheter. Exempelvis, en del behöver längre tid på sig i hallen, en del är klara snabbare vid lunchen, en del vill sitta länge och måla osv. I konflikter stannar vi upp och låter varje barn få synliggöra sin egen upplevelse.

Vart är ni nu? Var ska ni? Har ni kvar fokus på målet ni satte?

- Vi har erbjudit olika material, vi har erbjudit barnen olika aktiviteter och utmanat oss själva att tänka om våra aktiviteter. Vi har erbjudit olika aktiviteter för att stimulera kropp och tanke. Barnen har erbjudits forum där de kan uttrycka sig och vi har tagit tillvara på deras uttryck för att utvecklas
- Vi kan utveckla våra sätt att observera, reflektera och utveckla verksamheten efter varje individuellt barn, istället för barnen som grupp.
- I nuläget har barnen fått en grund i demokratiska processer, vi talar ofta och mycket om värdegrund och att vi alla är olika men lika mycket värda. Vi har kvar fokus på målet, att barnen i större utsträckning och på egen hand ska kunna använda sig av demokratiska principer för att påverka sin vardag, samt lösa problem de eventuellt stöter på genom ett medvetet demokratiskt handlande (det kan exempelvis vara att tala och diskutera med varandra istället för att ta till våld eller försöka utöva makt på annat vis).
- Bibehålla och efterhand utveckla arbetet med QR- koder, som ett led i att möta läroplanens kommande inskrivningar om att använda sig av digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten så att barnens förutsättningar att lära sig ökar och de får

med sig digital kompetens till skolan.

Varför ville vi att barnen skulle förändra sitt kunnande i detta ämne/område?

- Barnen vistas en stor del av sin vakna tid i förskolan. Vi vill att alla barn ska uppleva trivsel och trygghet då de är på förskolan, vilket är ett ständigt pågående arbete då barngruppen kontinuerligt stöter på nya utmaningar. Genom att barnen får sina behov bekräftade, respekteras och ges tid att utvecklas efter egen förmåga läggs en grund för empatiskt tänkande och handlande, där barnen börjar uppmärksamma och bekräfta kompisens behov, visa respekt gentemot kompiserna samt utvecklar ett samspel med andra som vilar på demokratisk grund. Det ger en trygghet för barnen, att de kan känna att de blir respekterade för den de är av såväl personal som kompisar i förskolan.

Analys

Hur kan vi se barnens förändrade kunnande?

Barnen i förskolan utvecklar sina skapande förmågor och kunskaper i en god pedagogisk miljö.

- Genom våra projekt, observationer, dokumentationer, reflektioner och våra diskussioner.
- Vi har introducerat vår miljö och vårt material för den nya barngruppen 18 barn 3-5 år . Vi ser att barnen nu vet vad som erbjuds och var materialet är placerat. De vågar ta för sig och frågar efter ex, tyg, snöre att skapa med. Har barnen förändrat sitt kunnande? Om ja, hur? Om nej, varför? Vi upplever att barnen nu känner sig trygga i sitt skapande. De har lärt sig att hantera olika material/ verktyg. Och tagit till sig kunskaper om de olika materialerna och verktyg.
- Vi har en stark tro på att barn lär i samspel med andra- barn ihop med andra barn, barn ihop med pedagoger men även barn ihop med material och den miljö de erbjuds. Ju mer samspel/kommunikation med varandra , desto mer kunskapande sker när vi leker, undersöker och utforskar. Leken är central för barns språkliga och kommunikativa utveckling och i leken bearbetar barnen bland annat sådant de varit med om. Ändringar i lekmiljön har inspirerat barnen att leka ostörd där just sagan och karaktärerna varit en del i deras lek.

Vad är det som har påverkat resultatet? Vilka faktorer, ex struktur, material, ansvarsfördelning?

- Introduktionen , det fria skapandet utifrån barnens fantasi. Vi har uppmärksammat det som barnen blivit intresserade av. Vi uppmuntrar och tillgodoser med mer material och uppmuntrar till fortsatt skapande. Vi är på god väg och har fortfarande som mål att skapa mer ordning för material och att hitta former för tillgänglighet. Vi behöver hitta ett arbetssätt där alla i arbetslaget arbetar med / mot samma mål. Bättre kommunikation.
- Ändringar i lärmiljön gjorde vi tillsammans med barnen utifrån deras intressen och nyfikenhet detta skapade möjligheter till delaktighet och inflytande. Barnen kommunicerar och är delaktiga i upplevelsorna och vi hjälper dem att sätta ord på det

som sker. Upplevelserna bearbetas sedan om och om igen genom lek och samtal – med andra barn och med oss pedagoger.

Barnen i förskolan utvecklar sina språkliga, kommunikativa, matematiska och naturvetenskapliga förmågor och kunskaper.

Språkligt och kommunikativt:

- Vi ser ett förändrat kunnande kring bokstäver och skriftspråk då flera av barnen har börjat skriva eller bygga olika namn. De började med sitt eget namn och har nu fortsatt till att vilja skriva kompisarnas namn och andra ord. Vi pedagoger har påverkat resultatet genom att utveckla miljön och tillföra mer material i form av olika sorters bokstäver. De barn som skriver har vi uppmuntrat till att skriva flera olika ord och namn. Några barn har provat på att skriva på datorn. Vi ser att barnen som kan skriva inspirerar de som inte riktigt kan än.
- Vi ser att ordförrådet och ordförståelsen har utvecklats då de kan uttrycka sig tydligare och berätta mer detaljerat. Även inom projektet ser vi att ordförrådet har blivit större.
- Vi lägger stor vikt vid bokläsning och sagoberättande och kan se att barnen har gått från att lyssna på sagor till att förändra och utveckla dem och senare även hitta på och berätta egna. Vi utmanar dem i deras eget sagoberättande och fantasi och låter dem skapa egna sagofigurer att fysiskt kunna berätta sagor.

Matematik:

- Vi har lagt mycket fokus på former och mönster och där ser vi ett förändrat kunnande. Barnen kan urskilja, uttrycka, undersöka och använda matematiska begrepp när de pratar om former och mönster. Detta har bland annat gjorts i projektgrupperna, men även på samlingar och utomhus.
- Vi ser att barnen använder matematiska jämförelsebegrepp så som stor-liten, liten-mindre-minst, lång-kort, tung-lätt osv. när de pratar med varandra. Vi pedagoger försöker tänka på vilka begrepp vi använder när vi pratar.

Naturvetenskap:

- I vårt arbete med Grön Flagg har vi hittills fokuserat på marin nedskräpning. Detta har vi sett intresserar många av barnen och vi ser ett förändrat kunnande hos de barn som själva visar ett intresse. Några barn har deltagit i tvärgrupper kring Grön Flagg och hos dem ser vi ett stort engagemang. De har fått en förståelse kring marin nedskräpning och tar med sig den kunskapen till andra lekar. De tar även med sig detta hem och lär sina föräldrar. Vi ser att barnen har fått en förståelse kring skräp och nedskräpning samt dess påverkan på våra hav. Vi behöver utveckla arbetet så att även de barn som inte är med i Grön Flagg-grupperna får ta del av och blir engagerade i Grön Flagg.
- Vi har en naturruta i skogen som vi går till flera gånger i veckan och vi ser att barnen blir vanare och tryggare i skogen. Vi ser att de leker mer och med fantasi- och rollekar på egen hand samt att de kan röra sig mer obehindrat än tidigare. I skogen har vi tittat på olika löv och träd och barnen visar ett förändrat kunnande kring detta. Vi behöver dock lägga mer fokus på kunnandet om djur och samband i naturen samt enkla kemiska processer och fysikaliska fenomen.
- Vi satte upp mål kring teknik med fokus på digitala hjälpmedel. Vi har använt

projektorn för att utveckla våra miljöer och projektarbetet. Barnen har utvecklat sin kunskap kring just projektorn och dess möjligheter. Vi ser även ett förändrat kunnande i appen imovie. Detta görs i smågrupper.

Förskolorna har ett nära och förtroendefullt samarbete med vårdnadshavare och en välfungerande samverkan med skolan.

- Vi kan se att barngruppen får lättare att hantera konflikter när vi vuxna är överens.
- Barnen har blivit bättre på att klä sig själva. En del har börjat klara sig själva på toaletten. Bre sina smörgåsar, hålla reda på sina kläder vid utflykter. Veta hur man går över gatan när det är både cykelväg och bilväg och detta tränar vi alltid när vi är ute och går samt vilken sida man ska gå på, på trottoaren eller i skogen. Hur man åker kollektivt.
- Vi har alla tränat mot det gemensamma målet att eleverna ska bli så självständiga som möjligt redan i våras och tränar som sagt så mycket som möjligt på detta. Vi möjliggör också för barnen att se deras resultat via bilder vi sätter upp samt att de får prova på olika förberedande program på Ipaden som T ex ”Vektor” Som är ett matematiskt och problemlösande program. Och eleverna får också om intresse finns sitta och skriva sina namn som de hittar på små kort som vi gjort åt dem.

Barnrättsperspektivet uppmärksammas och barnets rättigheter respekteras

- Barnen själva efterfrågar röstning inför läsvidan. En del barn har själva börjat lägga fram böcker att rösta mellan (fler än två) medan andra hämtar ”röstkorten” (magnatilesbrickor).
- Vid av-/påklädning kan vi se att barnen har blivit mycket stolta över att kunna klä på/av sig själva, och vi kan även se att många har blivit måna om att hjälpa varandra vid behov.

Vi behöver arbeta vidare med

- Då vi introducerat röstningen för inte så länge sedan behöver vi arbeta vidare med detta för att kunna se ett resultat för att kunna utvärdera och arbeta vidare kring. Hittills märker vi att arbetssättet med demokratiska processer gynnar barngruppen då vi märker en större respekt och öppenhet gentemot varandras olikheter. Vi fortsätter det dagliga värdegrundsarbetet i barngruppen eftersom det är ett ständigt pågående arbete.

Vart/hur leder det oss framåt?

- I enlighet med förskolans läroplan leder arbetet med barnkonventionen, demokratiska processer samt normer och värden i förlängningen till goda förutsättningar för sociala relationer/situationer i det livslånga lärandet även efter att barnen har slutat förskolan.
- På kort sikt leder arbetet utifrån detta enhetsmål till en trygg förskolegrupp med goda kamratrelationer, där barnen på sikt – alltefter individuell mognad och kontinuerligt arbete – i större utsträckning på egen hand påverkar sin vardag i olika typer av beslutsfattande, samt i större utsträckning och på egen hand handlar respektfullt och demokratiskt i kamratrelationer även i informella (icke-pedagogledda) sammanhang.

Övriga stadsdelsnämndsgemensamma insatser för innevarande budgetår för att öka måluppfyllelsen

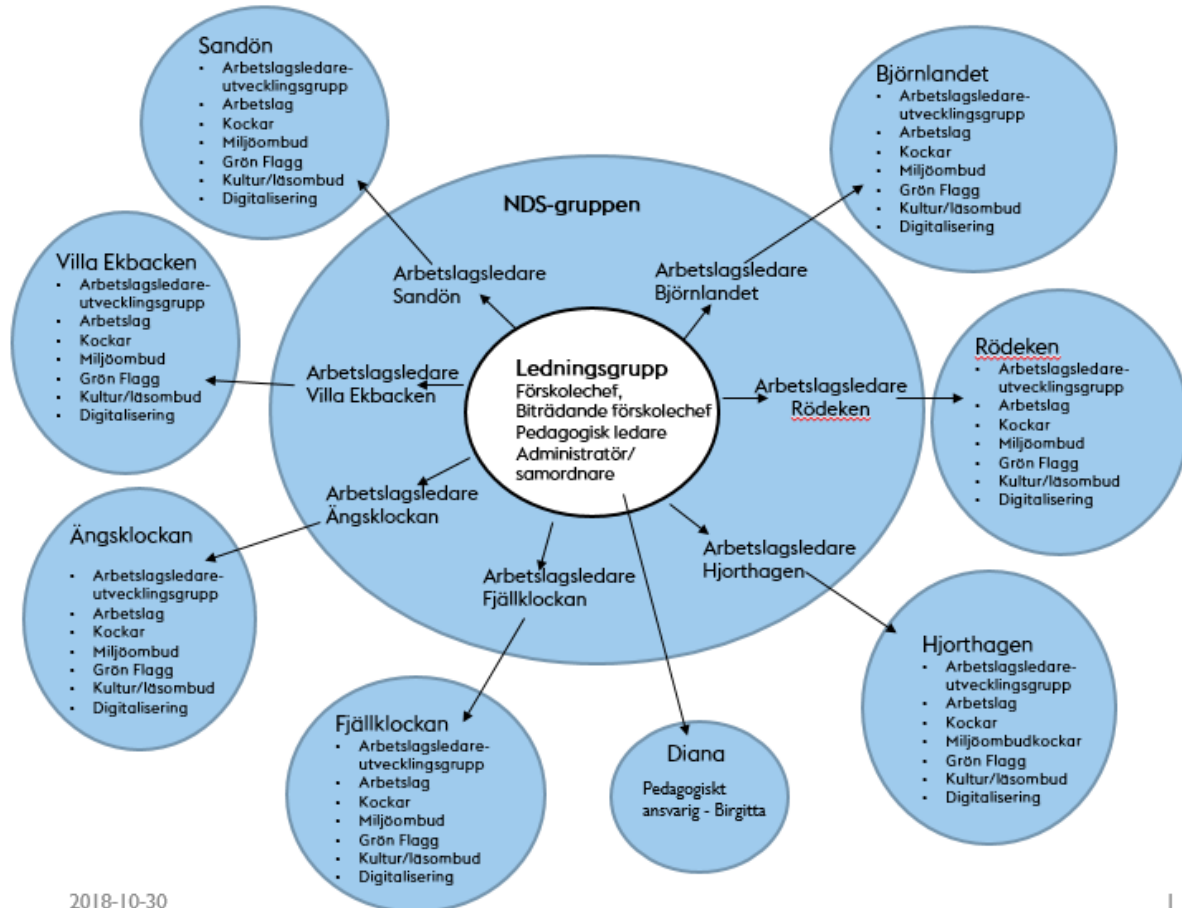
Fortbildning för personal:

- Arbetslagsledarutbildning - En satsning i stadsdelen är att förskollärare ges möjlighet att gå en arbetslagsledarutbildning. Förskollärares ansvar att leda pedagogiska processer på förskolorna samt att arbetsleda kollegor ställer högre krav på förskollärares förmågor inom dessa områden, varför utbildningen är en viktig satsning. Vi ser i förlängningen när enheten växer att ledningen i huvudsak styr enhetens pedagogiska processer genom förskollärarna och att förskollärarna i sin tur handleder sitt arbetslag. För att lyckas med detta har vi en utvecklingsgrupp där förskollärarna ingår och denna grupp fokuserar på enhetens utmaningar och utvecklingsområden.
- Föreläsning - "Lågaffektivt bemötande" med David Edfelt. Föreläsaren tar upp metoder som bl.a. handlar om ett så kallat lågaffektivt förhållningssätt och visar hur man kan analysera situationer och förstå beteenden för att alltid kunna ligga steget före och på så sätt förebygga problematiska situationer.
- Utbildningsdagar om "Särbegåvade barn" med Specialpedagogiska Skolmyndigheten. Personalen får lära sig om hur ett särbegåvat barn kan ha ett eller flera områden där barnet visat klart högre begåvning än sina jämnåriga.
- TAKK - Tecken som AKK är en metod för att stödja kommunikation. Under hösten har en personal gått kursen.

Analys

Satsningarna som gjorts för stadsdelen har bidragit till ökad kunskap hos förskollärare och barnskötare. Förskolorna har vid upprepade tillfällen gjort SWOT-analyser inför förändringar. Det har bidragit till att de känt sig tryggare inför att fatta beslut samt hur de ska informera vårdnadshavare kring besluten. Föreläsningar som erbjudits har breddat och fördjupat kunskap och är en del i det goda förhållningssätt som vi många gånger ser i mötet med barnen och i beskrivningar av barnen. Stadsdelens satsningar är viktiga markeringar för alla som verkar i våra förskolor och satsningar lockar medarbetare.

Strukturella förutsättningar

Vid ingången av året bestod enheten av fem förskolor: Hjorthagen, Sandön, Rödeken, Villa Ekbacken och Björnlandet. Från den 1 september har enheten slagits ihop med Norra Djurgårdsstadens förskolor 2: Fjällklockan, Ängsklockan och Diana.

Villa Ekbacken är en fristående förskola med egen gård. Fjällklockan är även den fristående med gård. Övriga förskolor inryms i bostadshus. Hjorthagen och Björnlandet har egna gårdar i anslutning till förskolorna, Sandön har en liten gård där de yngre barnen tas emot på morgonen. De äldre barnen tas emot i en närliggande park. Rödeken tar emot barnen på Villa Ekbackens nedre gård. Förskolor som inte har en gård i anslutning till förskolan har större krav på struktur och organisation för att få vardagen att flyta på, det blir mer resurskrävande i form av pedagoger och det är svårt för dessa förskolor att vara kort om personal vid exempelvis sjukdom.

Ledning

I samband med att enheten växer har vi sett över vår organisation och arbetet fortgår under 2018-2019. Ledningen för tidigare NDS1 bestod av: Förskolechef, Biträdande förskolechef, Pedagogisk ledare samt administratör. I och med sammanslagningen har ledningen utökats till: Förskolechef, två biträdande förskolechefer, pedagogisk ledare samt två administratörer/samordnare.

	Budgetår 2018	Budgetår 2017	Budgetår 2016
Antal inskrivna barn (antal)	289	235	224
Andel anställda som förskollärare (räknat på årsarbetare) (%)	27%	28,1%	38,6%
Barn per personal/årsarbetare med resurspersoner (antal)	5	4,7	5,1
Barn per personal/årsarbetare utan resurspersoner (antal)	5,7	5,6	5,7
Barn per grupp (antal)	16,1	15,7	16
Andel barn med annat modersmål än svenska (%)	3,8%	0,4%	1%
Andel personal med annat modersmål än svenska	53%	49%	32%
Antal språk som talas av barnen	25	10	12
Antal språk som talas av pedagogerna	24	12	10

Analys

Enheten växer, förskolor tillkommer och vi har barn i kö till verksamheterna. Andelen förskollärare har sjunkit sedan 2016 och det beror dels på att vi har flera förskollärare som är föräldralediga samt att några har valt att sluta. De som är föräldralediga har vi inte lyckats ersätta med behöriga förskollärare. Vilket påverkar vår statistik negativt. Enheten (NDS1) har idag 5 barnskötare som utbildar sig eller validerar sin utbildning för att bli förskollärare. Vi ser därför att enhetens andel av förskollärare bör öka framåt, givet att vi lyckas rekrytera förskollärare i takt med att enheten utökas ytterligare. Arbetslagens möjlighet att driva pedagogisk verksamhet som når måluppfyllelse blir svårare i arbetslag där förskollärare saknas, ledningen har i stor utsträckning gett stöd och vägledning samt de förskollärare som finns på förskolan har funnits som resurs för arbetslag utan förskollärare, det sker främst genom gemensam planering/uppföljning. Enheten har många barnskötare med hög kompetens och lång erfarenhet vilket bidrar till att måluppfyllelsen fortsatt varit relativt hög. Det vi kan se brister är resultat i WKI, det behöver inte enbart bero på minskad andel förskollärare utan även nystartade verksamheter samt förändringar i arbetslag.

Ledningsgruppen för Norra Djurgårdsstaden kan tyckas stor i förhållande till andra enheter på Östermalm. Med en enhet som är så pass ung och som är under tillväxt behövs fler resurser i form av ledningsfunktioner som kan stötta och vägleda medarbetare. I vissa fall kan även fler medarbetare vara nödvändigt för att skapa trygghet och en god arbetsmiljö. Detta för att det tar tid innan rutiner och arbetssätt satt sig, vårdnadshavare är trygga och nöjda med verksamheten och den information som ges. Vi har under de senaste tre åren kommit en bra bit på väg när det gäller likvärdighet och samsyn i enheten. Med tillväxttakten som är planerad de kommande åren ser vi vikten av en stabil och kompetent ledningsgrupp som kan hantera rekrytering, uppstart och introduktion för medarbetare, barn och vårdnadshavare. Växer enheten som planerat kommer vi att ha ytterligare cirka 40 medarbetare och ytterligare

fler än 200 barn med vårdnadshavare. Samtidigt som befintliga medarbetare behöver utmanas och uppmuntras och fortsatt vilja driva vårt pedagogiska arbete framåt.

Sammanläggningen av enheterna är något som vi ser positivt på. Med sammanslagningen ser vi att likvärdigheten mellan förskolorna kommer att öka, det blir enklare att säkerställa god kvalitet på alla förskolor när vi ingår i en enhet.

Under 2018 har vi 4-5 arbetslag som saknar behörig förskollärare, det medför ett större ansvar för de förskollärare som finns på förskolan samt för ledningsgruppen. Vi kan se att verksamheten löper på och barnen blir stimulerade och utmanade i verksamheten, det finns god kompetens. Det som arbetslagen utan förskollärare främst behöver stöd i är uppföljning och analys av resultat samt att planera för och i viss mån genomföra utvecklingssamtal. Enhetens biträdande förskolechef samt pedagogiska ledare är de som främst handleder medarbetar, både enskilt och i arbetslag. Barn i behov av särskilt stöd kräver reflektion, förändring av arbetssätt och viss utbildning, detta sker både internt och externt. Vi kan se skillnader i hur olika arbetslag hanterar detta, vissa arbetslag upplever en stor stress kring att inte kunna ge barnen allt som de behöver medan andra arbetslag lyckas skapa tillfällen för barnen att få det stöd/träning som behövs.

Självvärdering

Resultat i WKI 2016-2018. Inom parantes anges spridning i resultat.

WKI	2018	2017	2016
Pedagogisk miljö och material	3,4 (3-5)	3,4 (2-5)	3,1 (2-4)
Skapande verksamhet och olika uttrycksformer	3,6 (3-5)	3,1 (2-4)	3,1 (2-4)
Barns språkliga och kommunikativa utveckling	3,4 (3-5)	3,2 (2-4)	3,4 (2-4)
Barns matematiska utveckling	3,2 (3-5)	3,3 (2-5)	3,3 (2-4)
Naturvetenskap och teknik	3,1 (2-5)	3,2 (2-5)	3,3 (2-4)

Analys

Resultatet i WKI ligger jämnare i spridning jämfört med tidigare, det ser vi som ett tecken på att likvärdigheten ökar. Siffrorna är mer stabila och då har vi en ny förskola som är med och bedömer sin verksamhet. Vi vet att det finns avdelningar som skattar sig både något högt och ibland något lågt. Det är en fortsatt diskussion vi behöver ha med förskollärarna, ge stöd och utmaning när de gör bedömningar. Våra satsningar genom nätverk har haft effekt, exempelvis har området "Skapande verksamhet och olika uttrycksformer" ökat från 3,1 2017 till 3,6 2018 och spridningen har klivit ett steg framåt från tidigare 2-4 och nu 3-5. Vi har under året haft nätverk i ateljékunskap, detta har bidragit samt att vi samordnat och pratat mycket om kulturutbud och kulturella aktiviteter. I samband med detta har vi även sett över pedagogiska miljöer och alla har tillgång till en bra ateljé.

Pedagogiska miljöer har vi arbetat med även tidigare år och den satsningen har fortsatt även 2018. Vi har en basmiljö som ska ligga som grund och enhetens pedagogiska ledare har varit aktiv när det gäller pedagogisk miljö och material.

Barns matematiska utveckling samt naturvetenskap och teknik har något lägre resultat i år,

spridningen i resultat har inte ökat utan minskat något. Flera har efterfrågat fortbildning kring uteverksamhet och det var på gång under våren 2018, dock resulterade det inte in någon utbildningsinsats. Vår analys är att personalen behöver fylla på sina kunskaper, vi arbetar mycket med natur, hållbarhet och får in teknik och matematik, det gör att personalens kunskaper i de flesta fall är mycket goda, det gör även att de vill utöka sina kunskaper ytterligare för att kunna utmana barnen och sig själva vidare.

Framgångsfaktorer - exempel på framgångsfaktorer som avdelningar skrivit i WKI:n:

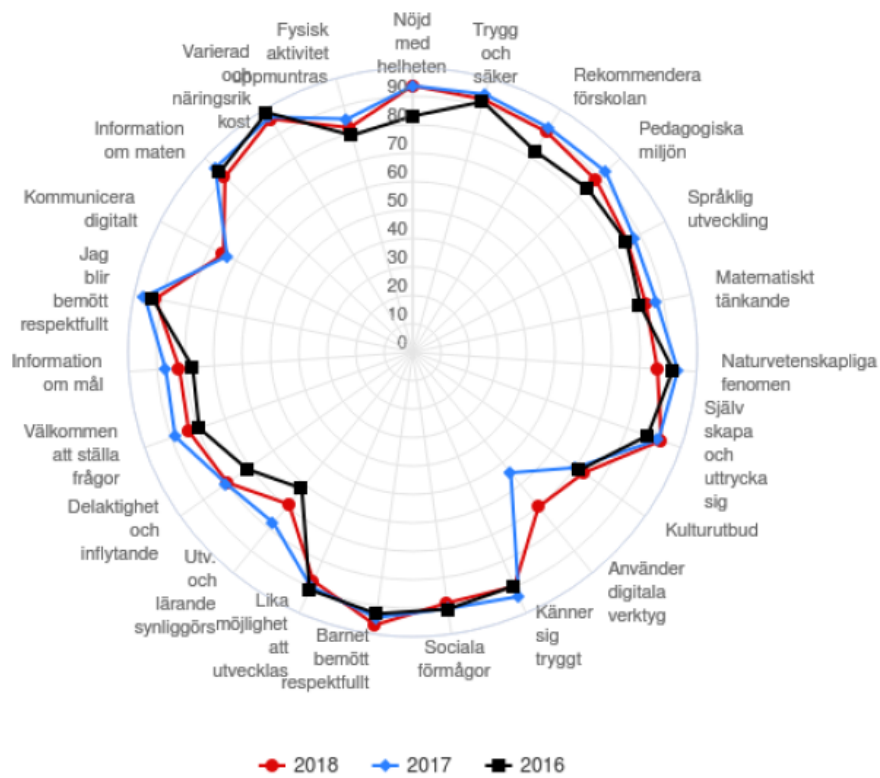
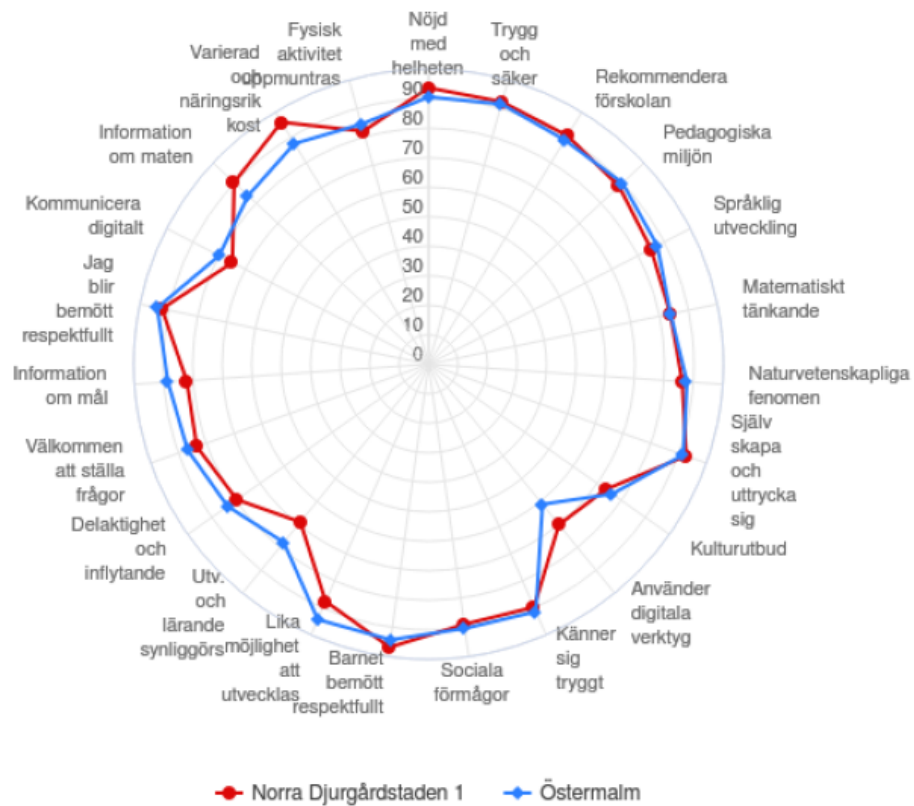
Eftersom vi har stora naturområden i närheten av förskolan går vi det flera dagar per vecka. Vi har då på ett naturligt sätt fördjupat oss i naturvetenskap, både i naturen och på förskolan, genom t ex planteringar och experiment. Barnen har filmat med lärplattan. Naturen erbjuder en oförutsägbar miljö, med mycket variation, som inspirerar till lek, kreativitet och utforskande. Ytan är större än på förskolan, och därför uppstår sällan konflikter där. Det främjar socialt samspel och andra lekar än på förskolan uppstår.

Genom att engagera barnens intressen i terminens tema, fick vi ha en oerhört delaktig barngrupp. Temat valdes utifrån barnkonventionen, så att barnen lär känna sig själva djupare, temat kallas "Jag och min kropp" och aktiviteter utförs veckovis. Det betyder att barnen längtade efter sin tur och förväntan blev ännu större när vi drog ur en brevlåda något barns foto. Aktiviteterna som ingår i temat var, "var bor jag", ta med Serla (avdelningens gosedjur) hem en helg och ha ansvar för henne och presentera under kommande vecka vad Serla fick vara med om. Dessutom fick barnen representera sig själva genom att rita sitt självporträtt, barnen började med att observera hur deras ansikte ser ut och även sin familj. Kommande aktiviteter kommer att baseras på tidigare aktiviteter, barnen får utforska vidare och titta på hur kroppen ser ut, inuti och utanpå samt vilka känslor vi har. Vi som pedagoger har märkt att det har fungerat bra att jobba med små grupper, då ges alla barn uppmärksamhet och stöd. Därför fortsätter vi arbeta med det här arbetssättet så får vi bättre resultat och kvalitet.

Vi har utökat användandet av digitala resurser; program för att stötta projektet om kroppen samt appar för skriftspråksutveckling samt i koppling till projektet. Bordsspel samt bokläsning/samtal har utökats samt fortsatt samtal för att öppna upp för barnens egna åsikter, intressen och tankar har fortsatt. Drama/samarbetslekar har utökats. Vi har en nära och bra/tillitsfull kontakt med hemmen så att även svårare punkter kan tas upp och arbetas kring gemensamt. Vi har tänkt vidare och det pågår ett arbete kring att utveckla vår innemiljö för att stötta barnens utveckling och lärande.

Förskoleundersökning

Årets resultat visas per indexområde för enheten NDS1 åren 2016-2018 samt index för Östermalm som helhet 2018. Spindeldiagrammen visar Östermalm och Norra Djurgårdsstaden 2018 samt. NDS1 2016-2018

Förskoleundersökning	Totalt Östermalm 2018	2018	2017	2016
Sammanfattande omdöme	90	89	92	90
Utveckling och lärande	86	84	87	84
Normer och värden	92	91	92	91
Samverkan med hemmet	86	81	86	77
Kost, rörelse och hälsa	85	89	92	90
KF indikator	91	94	94	83

Analys

Resultaten för 2018 är för NDS1 något lägre jämfört med 2017. Inför enkäten 2017 var vår strategi att bjuda in alla vårdnadshavare på vernissage inför enkäten, just för att visa på vad barnen fått ta del av i verksamheten. Vi kan se att det var en bra strategi, resultaten ökade mot 2016. Inför enkäten 2018 hade vi vernissage inför enkäten och arbetslag uppmuntrade vårdnadshavare att svara. Dock blev inte effekten densamma. Det kan bero på att förskolorna nu är så pass etablerade att föräldrar har och kan ha högre krav på verksamheten och att resultaten därmed blivit något lägre. Sedan 2016 har vi arbetat för att skapa strukturer, likvärdighet och samsyn i enheten, den största skillnaden märkte vårdnadshavare mellan 2016-2017, effekterna av vårt arbete visade sig tydligast då och därför ökade även resultaten. Under 2017-2018 har vi fortsatt vårt arbete och då främst internt genom nätverk, vilket gjort att det inte blir tydligt för vårdnadshavare på samma sätt. Villa Ekbacken har höjt sina resultat på enkäten alla tre åren, personalens engagemang och förmåga att informera om verksamheten och dess mål har haft stor betydelse för resultatet.

Andel svarande har ökat från 69% 2016, 71% 2017 till 79% 2018, det indikerar att resultaten blir säkrare samt att det finns en god vilja hos vårdnadshavare att svara. Variationer mellan andel svarande är 71-89%. Vår strävan är fortsatt goda resultat som ligger kvar och ökar över tid.

Faktorer som vi kan se påverkar resultatet för exempelvis Rödeken är förändringar i personalgruppen, under perioden som enkäten skickades ut var flera sjukskrivna och vikarier kom in, det bidrog till viss oro hos vårdnadshavare. Den information som de blivit vana att få kring verksamheten för barnen förändrades. Barnen märker av förändringar och det tar tid för ny personal att komma in och skapa trygga relationer till barn, vårdnadshavare och kollegor. Förskolan Björnlandet öppnade i december 2017 och enkäten skickades ut till dem som började före ett visst datum i december. Flertalet barn började under januari, vilket gör att det totalt sett är få som svarat, men utav dem som fått enkäten var det 82% svarsfrekvens. Resultaten för Björnlandet skiljer sig från övriga resultat genom att de spretar, det i sig är inte konstigt med tanke på att verksamheten just startat. Björnlandets resultat påverkar helheten och är troligtvis den främsta orsaken till delar av den totala sänkningen 2018.

Framåt behöver vi förbättra och förtydliga information om mål och arbetsätt och hur dessa kopplas till varje barn, skolplattformen blir förhoppningsvis ett bra verktyg för att genomföra detta.

Övriga underlag

Analys